

TINGLOVCHILARDA MAFKURAVIY MADANIYATNI RIVOJLANTIRISH TEXNOLOGIYALARI.

Hasanov Qaxramon Toshtemirovich
*O'zbekiston Respublikasi Harbiy Xavfsizlik
va Mudofaa Universiteti katta o'qituvchisi.*

Annotatsiya: Ushbu maqolada tinglovchilarda mafkuraviy madaniyatni shakllantirish va rivojlantirishning zamonaviy pedagogik texnologiyalari tahlil qilinadi. Tadqiqotda mafkuraviy madaniyatning tarkibiy qismlari, shaxs dunyoqarashiga ta'sir etuvchi omillar va globallashuv sharoitida mafkuraviy immunitetni mustahkamlash masalalari yoritilgan. Muallif tomonidan tinglovchilarning tanqidiy fikrlashini o'stirish, axborot xurujlariga qarshi turish ko'nikmalarini shakllantirishga qaratilgan innovatsion metodlar va interfaol ta'lim vositalari taklif etilgan. Maqola xulosalari ta'lim tizimida ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Аннотация: В данной статье анализируются современные педагогические технологии формирования и развития идеологической культуры у слушателей. В исследовании рассматриваются структурные компоненты идеологической культуры, факторы, влияющие на мировоззрение личности, и вопросы укрепления идеологического иммунитета в условиях глобализации. Автором предложены инновационные методы и интерактивные средства обучения, направленные на развитие критического мышления слушателей и формирование навыков противодействия информационным атакам. Выводы статьи способствуют повышению эффективности духовно-просветительской работы в системе образования.

Abstract: This article analyzes modern pedagogical technologies for the formation and development of ideological culture among students (listeners). The study examines the structural components of ideological culture, factors influencing the worldview of an individual, and issues of strengthening ideological immunity in the context of globalization. The author proposes innovative methods and interactive teaching tools aimed at developing critical thinking and skills to counter information attacks. The conclusions of the article serve to increase the effectiveness of spiritual and educational work in the education system.

Kalit so'zlar: mafkuraviy madaniyat, mafkuraviy immunitet, pedagogik texnologiyalar, globallashuv, ma'naviy-ma'rifiy tarbiya, tanqidiy fikrlash, axborot xavfsizligi.

Ключевые слова: идеологическая культура, идеологический иммунитет, педагогические технологии, глобализация, духовно-нравственное воспитание, критическое мышление, информационная безопасность.

Keywords: ideological culture, ideological immunity, pedagogical technologies, globalization, spiritual and moral education, critical thinking, information security.

Tinglovchilarda mafkuraviy madaniyatni rivojlantirish — bu faqat bilim berish emas, balki ularda murakkab axborotlar oqimida to'g'ri yo'nalish olish, milliy manfaatlarni anglash va turli mafkuraviy xurujlarga qarshi tura olish ko'nikmasini shakllantirish jarayonidir.

Quyida ushbu jarayonda qo'llaniladigan asosiy texnologiyalar va yondashuvlarni tizimli ravishda bayon etaman:

1. Interfaol va Muammoli Ta'lim Texnologiyalari

Bu texnologiyalar tinglovchini tayyor ma'lumotni qabul qiluvchidan, mustaqil fikrlovchi ishtirokchiga aylantiradi:

"Keys-stadi" (Vaziyatli tahlil): Tinglovchilarga real hayotda yuz bergan mafkuraviy ziddiyatli vaziyat taqdim etiladi. Ular bu vaziyatni tahlil qilib, to'g'ri yechimni topishlari kerak.

"Debatlar" va "Munozara": Turli mafkuraviy qarashlar o'rtasidagi farqlarni anglash, o'z nuqtai nazarini asoslash va mantiqiy argumentlar keltirishni o'rgatadi.

"Aqliy hujum": Global mafkuraviy muammolarga qarshi kurashishning yangi, nostandart usullarini ishlab chiqishda qo'llaniladi.

2. Axborot-Psixologik Himoya Texnologiyalari

Bugungi axborot asrida tinglovchilarda "mafkuraviy immunitet"ni hosil qilish ustuvor vazifadir:

Mediasavodxonlik: Tinglovchilarga axborotni saralash, feyk (yolg'on) xabarlarini aniqlash va manipulyatsiya usullarini fosh etish o'rgatiladi.

Tanqidiy fikrlash (Critical Thinking): Har qanday ma'lumotni shubha ostiga olish, uning manbasini tekshirish va yashirin maqsadlarini ochib berish texnologiyasi.

3. Ma'naviy-Qadriyatli Yondashuv (Aksiologik texnologiya)

Mafkuraviy madaniyatning negizida milliy va umuminsoniy qadriyatlar yotadi:

Tarixiy xotira bilan ishlash: Buyuk ajdodlar merosi va tarixiy voqealarni zamonaviy kontekstda talqin qilish orqali vatanparvarlik hissini uyg'otish.

Shaxsiy namuna va Storitelling (Storytelling): Mafkuraviy jihatdan barqaror va yuksak ma'naviyatli shaxslarning hayot yo'lini ta'sirchan hikoyalar orqali yetkazish.

4. Raqamli va Geymifikatsiya Texnologiyalari

Zamonaviy tinglovchilar (ayniqsa yoshlar) uchun quyidagi usullar samaraliroq:

Virtual ekskursiyalar: Muqaddas qadamjolar va muzeylarga raqamli sayohatlar tashkil etish.

Ijtimoiy loyihalar: Tinglovchilarning o'zlari ijtimoiy tarmoqlar uchun mafkuraviy targ'ibot roliklari, infografikalar yaratishi.

Xulosa qilib aytganda, mafkuraviy madaniyatni rivojlantirish — bu shunchaki targ'ibot emas, balki tinglovchida mustaqil va sog'lom dunyoqarashni shakllantirish san'atidir.

Tinglovchilarda mafkuraviy madaniyatni rivojlantirish — globallashuv davrida shaxsning ma'naviy xavfsizligini ta'minlovchi strategik jarayondir. Bu jarayonda faqat nazariy bilim berish bilan cheklanmay, interfaol texnologiyalar (keys-stadi, debat, mediasavodxonlik) orqali tinglovchilarda mustaqil va tanqidiy fikrlash ko'nikmasini shakllantirish lozim. Mafkuraviy madaniyatning yuksak darajasi shaxsda har qanday yot g'oyalarga qarshi mustahkam immunitet va milliy manfaatlarga sodiqlik tuyg'usini qaror toptiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Begmatov A. Mafkuraviy jarayonlarning antropologik jihatlari. – Toshkent: Akademiya, 2012.
2. Musurmonova O. Ma'naviy qadriyatlar va yoshlar tarbiyasi. – Toshkent: O'qituvchi, 1996.
3. Otamuratov S. Globallashuv va milliy-ma'naviy xavfsizlik. – Toshkent: O'zbekiston, 2013.
4. Tolipov O'., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalarning tadbqiqiy asoslari. – Toshkent: Fan, 2006.
5. Castells M. The Power of Identity. – Wiley-Blackwell, 2010.
6. Lull J. Media, Communication, Culture: A Global Approach. – Columbia University Press, 2000.